

Boeken open?

Per 1 juli 2011 kunnen belastingplichtigen een informatieverzoek van de Belastingdienst aanvechten. De positie van de accountant is in de nieuwe wet echter nog niet goed geregeld.

TEKST: PATRICIA VAN MIERLO*

De Belastingdienst heeft ruime controlebevoegdheden en kan aan belastingplichtigen vergaande vragen stellen voor het vaststellen van de verschuldigde belasting. Bijvoorbeeld over aangiften, de administratie en de werkwijzen binnen de onderneming, zoals de manier waarop in- en verkoop worden vastgelegd.

De Belastingdienst kan overlegging van of inzage in boeken en bescheiden vorderen. Weigert de belastingplichtige het verzoek van de Belastingdienst om informatie te verstrekken, dan riskeert hij omkering en verzwaring van de bewijslast. De inspecteur mag dan bedragen gaan schatten en de belastingplichtige moet overtuigend aantonen dat een schatting niet juist is. In de praktijk blijkt dit moeilijk te zijn. Daarnaast bestaat de kans dat de belastingplichtige strafrechtelijk wordt vervolgd. Het niet voldoen aan de informatieverplichting kan namelijk als een strafbaar feit worden gezien.

INFORMATIEBESCHIKKING

Sinds op 1 juli 2011 de Wet rechtsbescherming bij controlehandelingen van kracht werd, kunnen belastingplichtigen besluiten om niet aan een informatieverzoek te voldoen zonder dat dit direct leidt tot sancties. Wil de belastinginspecteur toch de gevraagde informatie ontvangen, dan moet hij daarvoor een informatiebeschikking afgeven. De belastingplichtige kan hiertegen in bezwaar en beroep. Besluit de Belastingdienst om geen informatiebeschikking af te geven, dan kan de omkering en verzwaring van de bewijslast ook niet worden

BEZWAAR ADMINISTRATIE- EN BEWAARPLICHT

Een informatiebeschikking kan ook betrekking hebben op het voldoen aan de administratie- en bewaarplicht. Is de Belastingdienst van mening dat de administratie aan bepaalde voorwaarden moet voldoen en is de belastingplichtige het daar niet mee eens, dan zal de inspecteur hiervoor een beschikking afgeven. De belastingplichtige kan daartegen in bezwaar en beroep. De rechtmatigheid van de eisen die de inspecteur stelt aan de administratie kan dus worden getoetst.

OOK DE BELASTINGDIENST IS AAN DE PRAKTIJKHANDREIKING GEBONDEN.

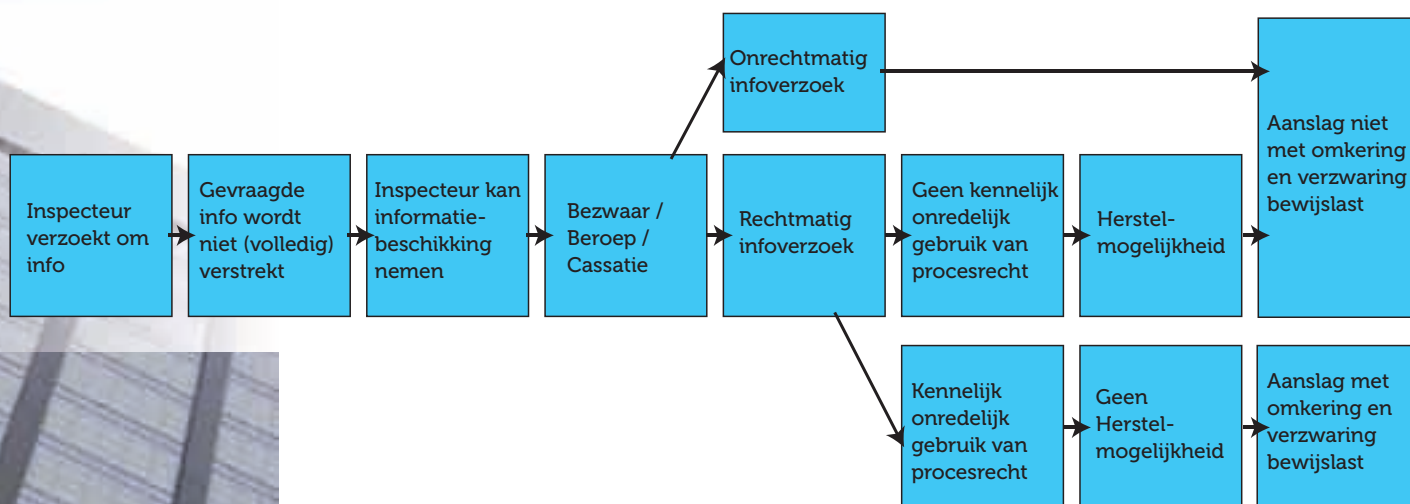
gegrond op het niet voldoen aan de informatieverplichting. Het is onduidelijk of een belastingplichtige strafrechtelijk kan worden vervolgd voor het niet verstrekken van informatie als er geen informatiebeschikking is afgegeven. Is een informatiebeschikking afgegeven, maar weigert de belastingplichtige nog steeds de gevraagde informatie te verstrekken, dan kan de belastingplichtige wel worden vervolgd.

RECHTERLIJKE TOETSING

De rechter toetst of het informatieverzoek van de Belastingdienst redelijk is en of de belastingplichtige alsnog de informatie moet verstrekken. Zolang een informatiebeschikking niet onherroepelijk in bezwaar of beroep is vernietigd, blijft de belastingplichtige verplicht om te voldoen aan het informatieverzoek. Maar zolang

Rechtsbescherming bij controles bij informatieverzoek aan belastingplichtigen

Bron: Tweede nota van wijziging Kamerstukken II 2008-2009 30 645 nr. 14 pagina 7.

controledossiers, Accountant, maart 2011). Daarbij is overeengekomen dat de Belastingdienst controledossiers mag inzien mits de belastingplichtige daarmee instemt. De positie van de accountant is bij deze wet helaas nog niet goed geregeld. Zo kan een accountant geen bezwaar aantekenen tegen een verzoek van de Belastingdienst voor inzage als het de belastingplicht van zijn cliënt betreft, ongeacht of deze zijn toestemming heeft gegeven. Ook kan de accountant geen inzage weigeren met een beroep op de geheimhoudingsplicht. Als doekje voor het bloeden kan de accountant wel een vergoeding vragen voor de kosten van het voldoen aan het inzageverzoek.

PRAKTIJKHANDREIKING

Op het moment dat de Belastingdienst de accountant vraagt om informatie over zijn cliënt te verstrekken, moet de accountant de procedure uit de Praktijkhandreiking volgen. Hij moet aan zijn cliënt toestemming vragen voor de overlegging van de stukken. Krijgt hij deze niet, dan hoeft de accountant de stukken niet te verstrekken. Niet alleen de accountant, ook de Belastingdienst is aan de Praktijkhandreiking gebonden. Als de Belastingdienst in het kader van een derdenonderzoek informatie vraagt aan de accountant, bijvoorbeeld inzage in zijn controle- of adviesdossier, en hij weigert deze informatie te verstrekken, dan loopt hij zelf risico. Dan kan worden gesteld dat de accountant een strafbaar feit begaat. De Belastingdienst heeft dan de mogelijkheid een civiel kort geding te starten, om er zo voor te zorgen dat de accountant alsnog alle gevraagde informatie verstrekt. □

Noot

* Patricia van Mierlo is werkzaam als juridisch medewerker bij de sectie Fiscale Advocatuur van VDB Advocaten Notarissen.

sprake is van een bezwaar- of beroepsprocedure kan de belastingplichtige deze verplichting ongestraft naast zich neerleggen.

De wet biedt de inspecteur wel de mogelijkheid om via een civiel kort geding de gevraagde informatie af te dwingen onder dreiging van een dwangsom. Wordt bepaald dat het informatieverzoek rechtmatig is, dan moet de belastingplichtige alsnog informatie verstrekken aan de Belastingdienst. Staat de informatiebeschikking onherroepelijk vast en voldoet de belastingplichtige daar niet aan binnen een redelijke termijn, dan kan de Belastingdienst overgaan tot het opleggen van een aanslag met omkering en verzwaring van de bewijslast.

WERKWIJZE ACCOUNTANT

De Belastingdienst kan ook de accountant van een belastingplichtige benaderen voor informatie en inzage in de controledossiers van de cliënt. Praktijkhandreiking 1113 van de NBA beschrijft de werkwijze van de openbaar accountant bij inzage in controledossiers door de Belastingdienst (zie ook *Inzage Belastingdienst in*

Meer op
Accountant.nl/
Vaktechniek